

สรุปย่อ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๒๕๕๑) ในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (Center of Excellent Health Care of Asia) โดยมีบริการหลัก ๓ ด้าน คือ ธุรกิจบริการรักษาพยาบาล ธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพ และธุรกิจผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสมุนไพรไทย ซึ่งการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ผู้รับบริการชาวต่างชาติต่างให้ความนิยมเดินทางเข้ามาใช้บริการสุขภาพในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก สร้างรายได้แก่ธุรกิจสุขภาพและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง กระทรวงสาธารณสุขจึงดำเนินงานด้าน Medical Hub มาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ ฉบับที่ ๒ โดยยังคงกำหนดผลผลิตหลักเดิม ๓ ผลผลิต และเพิ่มผลผลิตด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อสร้างรายได้สู่ประเทศไทย โดยมุ่งเน้นเฝ้าระวังไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบบริการสุขภาพหลักของประเทศ ทั้งทางบวกและทางลบ รวมทั้งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเพิ่มมูลค่าผลผลิตบริการด้วยฐานความรู้ (Value creation from knowledge application) สร้างเอกลักษณ์ของการบริการให้โดดเด่น บนแนวคิดของการสร้างสรรค์คุณค่าของบริการทางการแพทย์ โดยใช้ Knowledge Based ผสม Local content สร้าง Value Creation ลงทุนในบริการ เพื่อให้ได้ Product Differentiation ตลอดจนก้าวไปในสาขาที่ประเทศไทยมีความชำนาญ (Niche) อย่างแท้จริง

๒. วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพระดับนานาชาติ (Thailand as World Class Health Care Provider) ภายใน ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗) โดยยังคงกำหนดให้มีบริการที่เป็นแหล่งรายได้หลักเข้าสู่ประเทศ จำนวน ๔ ผลผลิตหลัก คือ ๑) บริการรักษาพยาบาล ๒) บริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ๓) บริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ๔) ผลิตภัณฑ์สุขภาพและสมุนไพรไทย โดยแต่ละผลผลิตได้กำหนดวิสัยทัศน์ย่อยไว้ดังนี้

๒.๑ วิสัยทัศน์ของการพัฒนาบริการรักษาพยาบาล : ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ระดับโลก (Thailand is the Excellent Medical Hub of the world)

๒.๒ วิสัยทัศน์ของการพัฒนาบริการส่งเสริมสุขภาพ : ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพระดับโลก (Thailand is the World Class Destination)

๒.๓ วิสัยทัศน์ของการพัฒนาบริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก : ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจบริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกระดับโลก (Thailand is the World Class Thai

traditional and alternative medicine Destination)

๒.๔ วิสัยทัศน์ของการพัฒนาสมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์สุขภาพ : ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกสมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้มาตรฐานสากล (Thailand is the world class of Herbs)

๓. จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า เพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศไทยได้อย่างแท้จริง

๔. พันธกิจ

- ๔.๑ ส่งเสริมให้มีองค์กรกลางในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔.๒ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยในการแข่งขันของธุรกิจบริการสุขภาพ
- ๔.๓ สร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยด้านธุรกิจสุขภาพ
- ๔.๔ ส่งเสริม พัฒนาสถานประกอบการและสถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในทุกภาคส่วนของงานบริการ ให้สามารถจัดให้มีบริการที่ได้มาตรฐานระดับสากล
- ๔.๕ สร้างนวัตกรรมบริการสุขภาพ และสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริการ
- ๔.๖ พัฒนาระบบการคุ้มครองผู้บริโภคด้านบริการสุขภาพด้วยการสร้างกระบวนการประกันคุณภาพและความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค
- ๔.๗ เผยแพร่เอกลักษณ์และภูมิปัญญาไทยให้ชาวต่างชาติได้รู้จักมากยิ่งขึ้น

๕. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจสุขภาพด้วยการมุ่งพัฒนาระบบบริการสุขภาพของประเทศไทยให้มีมาตรฐานระดับสากลทั้งภาครัฐและเอกชน

๖. รูปแบบศูนย์กลางสุขภาพระดับนานาชาติ

๖.๑ บริการรักษาพยาบาล ประกอบด้วย

- ศูนย์กลางบริการรักษาพยาบาลทันตกรรม
- ศูนย์กลางบริการรักษาพยาบาลเฉพาะทาง (Excellent center)
- ศูนย์กลางบริการส่งเสริมสุขภาพ (Health promotion)
- ศูนย์กลางบริการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุแบบ Long term care

๖.๒ บริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย

- ศูนย์กลางบริการสปาเพื่อสุขภาพ
- ศูนย์กลางบริการนวดเพื่อสุขภาพ
- ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง
- ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพแบบพำนักระยะยาว (Long stay for health)

๖.๓ บริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

- ศูนย์กลางบริการแพทย์แผนไทย
- ศูนย์กลางบริการการแพทย์ทางเลือก
- ศูนย์กลางบริการเพื่อสุขภาพของการใช้ชีวิตและสุขภาพอย่างสมดุล

๖.๔ สมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์สุขภาพ

- ศูนย์กลางการปลูกสมุนไพรไทยที่ผ่านมาตรฐาน GAP
- ศูนย์กลางของโรงงานการผลิตสมุนไพรไทยที่ผ่านมาตรฐาน GMP
- ศูนย์กลางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้มาตรฐาน
- ศูนย์กลาง Clinical trial รองรับสมุนไพรไทย

๗. เป้าหมายรายได้

ตารางที่ ๑ (ร่าง) ประมาณการเป้าหมายรายได้ของแต่ละผลผลิต (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗)

มูลค่า : ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	ปี ๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	รวม ๕ ปี
รักษาพยาบาล	๔๖,๑๘๒	๕๐,๘๐๐	๕๕,๘๘๐	๖๑,๔๖๘	๖๗,๖๑๕	๒๘๑,๙๔๕
ส่งเสริมสุขภาพ	๑๒,๘๑๓	๑๔,๐๙๔	๑๕,๕๐๔	๑๗,๐๕๔	๑๘,๗๖๐	๗๘,๒๒๕
แพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก	๕๐๐	๕๒๘	๕๕๘	๕๙๗	๖๓๙	๒,๘๒๒
สมุนไพรและ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	๗,๗๐๐	๘,๔๗๐	๙,๓๑๗	๑๐,๒๔๘	๑๑,๑๓๖	๔๖,๘๗๑
รวม	๖๕,๙๙๕	๗๒,๕๙๕	๗๙,๒๕๙	๘๗,๓๗๗	๙๖,๑๕๗	๔๐๒,๙๐๖

หมายเหตุ : ในเบื้องต้นคาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕ - ๗ ต่อปี

๘. ยุทธศาสตร์และกิจกรรมหลัก

ยุทธศาสตร์หลักจะประกอบด้วย

๘.๑ ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจสุขภาพ

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการบริการสุขภาพของประเทศไทยให้มีขีดความสามารถในการก้าวเข้าสู่การแข่งขันกับนานาประเทศ ตามกลไกของการค้าเสรี จนสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยได้

เป้าหมาย

๑. มีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารยุทธศาสตร์
๒. มีการพัฒนา ปรับปรุงกฎ ระเบียบ เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจสุขภาพ
๓. มีสารัตถะด้านบริการสุขภาพ ทั้งการจัดทำ Offer และ Request ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ
๔. มีการเชื่อมโยงของฐานข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้

๑. การจัดตั้งสำนักงานบริหารแผนยุทธศาสตร์ฯ เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์/โครงการ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ดำเนินงานในลักษณะเป็นหน่วยงานบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อกำหนดทิศทางของประเทศไทย โดยบูรณาการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอในเชิงนโยบายให้กับรัฐบาล ตลอดจนทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศไทยด้านบริการสุขภาพ

๒. การพัฒนาศักยภาพของสถานบริการสุขภาพ/สถาบันการศึกษา ให้มีขีดความสามารถในการจัดบริการสุขภาพ และการจัดการศึกษาประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของ Cluster ตามความพร้อมของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้สามารถสร้างเป็นรายได้แก่ประเทศไทยได้

๓. การกำหนดรูปแบบการจัดบริการสุขภาพที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาระบบ privatization ในสถานบริการสุขภาพภาครัฐ หรือการพัฒนาระบบ Public Private Partnership พร้อมทั้งจัดทำเป็นข้อเสนอแนะหรือข้อกำหนดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. การกำหนดมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และกำหนดแนวทางการเยียวยาที่เหมาะสม

๕. การศึกษาและติดตามนโยบายด้านสุขภาพของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศที่ประกาศนโยบาย Medical Hub เช่นเดียวกับประเทศไทย

๖. การจัดทำ Country profile ของประเทศต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการดำเนินงาน

๗. การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อรองรับการดำเนินงานด้าน Medical Hub ด้วยการกำหนดกำลังการผลิต การกระจายที่เหมาะสม

๘. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในศาสตร์สุขภาพประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่สถาบันการศึกษาหลักสูตร ผู้เรียน แบบครบวงจร

๙. การจัดทำคลังข้อมูลงานวิจัยในศาสตร์ต่าง ๆ ที่สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์และมีประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ ด้วยวิธีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่มีภารกิจในการวิจัยและพัฒนา

๑๐. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนด้านบริการสุขภาพนอกห้องเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

๑๑. การปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจสุขภาพและส่งเสริมช่องทางการตลาด อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

๑๒. การกำหนดสาระัตถะของประเทศไทยด้านบริการสุขภาพมีความถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้การเจรจาการค้าเสรีภาคบริการใน Mode ๑ / Mode ๒ / Mode ๓ / Mode ๔ ตามกรอบความตกลงต่าง ๆ ด้านบริการสุขภาพ ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ รวมทั้งความร่วมมือในระดับรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ โดยดำเนินงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งเป็นการปกป้องธุรกิจสุขภาพของประเทศไทยด้วย

๑๓. การผลักดันให้มีผู้แทนหลักของประเทศไทยขึ้นเป็นเจ้าภาพในกรอบความตกลงระดับนานาชาติ

๑๔. การเตรียมความพร้อมของสถานบริการสุขภาพ/ผู้ประกอบการ และอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่การเจรจาการค้าเสรีด้านบริการสุขภาพ

๑๕. การกำหนดมาตรการเยียวยาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเจรจาการค้าเสรีภาคบริการ

๑๖. การจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจร (One Stop Service Center) ของประเทศไทย ทำอาภาศยานสุวรรณภูมิ ประกอบด้วย การให้บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ที่มีความต้องการใช้บริการทางการแพทย์ บริการสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย โดยการตอบรับด้วย ผู้ปฏิบัติการที่สามารถสื่อสารได้ทุกภาษาของกลุ่มเป้าหมาย (Multi language) แบบ On line และ Off line เพียงจุดเดียว (Single window) ด้วยการ Matching ความต้องการ (Requirement) ของผู้รับบริการ (Customer) ให้เข้ากับสถานประกอบการ (Provider) ที่มีศักยภาพตรงกัน โดยให้บริการหลากหลายรูปแบบ เช่น การเลือกประเภทบริการ การนัดหมายเวลา การติดตามผล การจัดส่งบริการ/ผลิตภัณฑ์ ถึงผู้รับบริการโดยตรง ๒๔ ชั่วโมง ไม่มีวันหยุด (Around the clock) รวมทั้งการอำนวยความสะดวกด้านบริการสุขภาพอื่น ๆ ด้วย เช่น การให้คำแนะนำและเสนอทางเลือกของการรับบริการ รวมทั้งการรับเรื่องร้องเรียนด้านบริการสุขภาพ

๑๗. การจัดตั้งศูนย์สารสนเทศสุขภาพระดับชาติ (Cockpit center) ประกอบด้วย ข้อมูลที่เป็น One single completed data based เพื่อก่อให้เกิดคลังข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับบริการสุขภาพ คลังความรู้ด้านการแพทย์และบริการสุขภาพ ที่มีขีดความสามารถในการสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล Monitor พยากรณ์ข้อมูล เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้ไปสู่การตัดสินใจในทางนโยบาย ตลอดจนสามารถนำเสนอการเปรียบเทียบมาตรฐาน (Benchmarking) ด้านธุรกิจบริการสุขภาพในขอบเขตที่ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๘. การกำหนดมาตรฐานการเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพแบบ HL 7 และส่งเสริมพัฒนาให้สถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงข้อมูล และจัดทำข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยสามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนฐานข้อมูลระหว่างกันได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๑๙. การประชุมวิชาการธุรกิจสุขภาพนานาชาติ

๘.๒ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจสุขภาพให้มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่การรับรองคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล ตลอดจนการได้รับรางวัลเกียรติยศจากนานาชาติ

เป้าหมาย

มีการส่งเสริมและรับรองคุณภาพมาตรฐานของธุรกิจสุขภาพ ทั้งสถานประกอบการภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้

บริการรักษาพยาบาล

๑. การส่งเสริมพัฒนาสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่การรับรองคุณภาพและมาตรฐานในการจัดบริการระดับสากล

๒. การส่งเสริมพัฒนาสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีการจัดบริการสุขภาพประเภทต่าง ๆ ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ หรือจัดให้มีรูปแบบพิเศษ ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลก

๓. การพัฒนาต้นแบบสถานบริการสุขภาพที่มีความสามารถในการจัดให้มีการบริการสุขภาพแก่ชาวต่างชาติได้

๔. การพัฒนาสถานบริการสุขภาพให้สามารถจัดบริการรักษาพยาบาลแบบ Long term care เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก หรือการพัฒนาบริการแบบ Geriatric care

๕. การพัฒนาระบบการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากรัฐบาลในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียหรือจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในกลุ่มโรคหรือหัตถการที่ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ

รวมทั้งการขยายระบบการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากระบบประกันสุขภาพของประเทศต่าง ๆ

๖. การพัฒนาสถานบริการสุขภาพในแถบพื้นที่ชายทะเลให้สามารถจัดบริการสุขภาพแบบ Climatotherapy

๗. การพัฒนารูปแบบ Public Private Partnership ระหว่างสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการเสริมขีดความสามารถและศักยภาพในการจัดบริการสุขภาพ

บริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

๑. การส่งเสริมพัฒนาสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เข้าสู่ระบบการรับรองคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากลและระดับนานาชาติ

๒. การส่งเสริมและพัฒนาสถานประกอบการประเภทพำนักระยะยาวเพื่อสุขภาพ (Long stay for health) ที่เปิดดำเนินการในประเทศไทย ให้มีการจัดบริการที่มีคุณภาพและมาตรฐาน หรือนำเสนอโปรแกรมสุขภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ และสามารถเชื่อมโยงเข้ากับระบบบริการสุขภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ และสามารถเชื่อมโยงเข้ากับระบบบริการสุขภาพปกติของประเทศไทยได้

๓. การพัฒนาศักยภาพ (Capacity building) ของชุมชนไทยในต่างประเทศ (Thai Town) โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานแบบบูรณาการในลักษณะบ้าน วัด ชุมชน

๔. การดำเนินงานด้านบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่วมกับองค์กรที่เป็นตัวแทนหลักของธุรกิจ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

๕. การจัดตั้งศูนย์สาธิตการประกอบธุรกิจบริการสุขภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นแหล่งเรียนรู้ บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๑. การจัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย หรือโรงพยาบาลการแพทย์ทางเลือก ในภาครัฐและเอกชนระดับ Excellent center ให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค

๒. การส่งเสริมให้โรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนสามารถเปิดให้บริการคลินิกแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลให้ครอบคลุมทุกแห่ง

๓. การพัฒนาระบบการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและโรงพยาบาลการแพทย์ทางเลือก (Hospital accreditation)

๔. การนำร่องเพื่อพัฒนาระบบการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากระบบประกันสุขภาพจากต่างประเทศ ในกรณีที่ผู้รับบริการเป็นชาวต่างชาติแล้วเข้ารับบริการจากโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยหรือโรงพยาบาลการแพทย์ทางเลือก

๕. การพัฒนา Clinical practice guideline ของบริการแพทย์แผนไทยหรือบริการการแพทย์ทางเลือก

๖. การพัฒนารูปแบบการบริการเพื่อสุขภาพด้วยการใช้ชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างสมดุล

๗. การพัฒนาระบบการคุ้มครองสิทธิบัตรและภูมิปัญญาอันเกิดจากงานวิจัยหรือการสืบทอดองค์ความรู้ กันมาแต่โบราณ

สมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์สุขภาพ

๑. การจัดทำมาตรฐาน GAP ของสมุนไพรตามบัญชียาหลักแห่งชาติ สำหรับประเทศไทย โดยประยุกต์จากหลักเกณฑ์ของต่างประเทศเพื่อให้ได้สาระสำคัญที่สูงสุด

๒. การนำมาตรฐานไปประยุกต์ใช้ในแหล่งปลูกสมุนไพรไทยเพื่อสนับสนุนและให้ความรู้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การเตรียมพื้นดิน การคัดเลือกสายพันธุ์ การอบรมวิธีการปลูก การเก็บ การตาก โดยดำเนินการในจังหวัดที่มีความพร้อมก่อน

๓. การพัฒนาหน่วยงานให้เป็น Certified body กลางของประเทศไทย เช่น ทำหน้าที่เหมือนกับหน่วยงาน IFOM ของยุโรป

๔. การจัดตั้งศูนย์กลางการรับซื้อและขายสมุนไพรจากแหล่งปลูกที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน GAP เช่น การสร้างตลาดกลางสมุนไพร เพื่อให้ผู้ซื้อและผู้ขายได้ทำธุรกรรมร่วมกัน โดยจัดตั้งตลาดกลางให้ครอบคลุม ๔ ภาค

๕. การพัฒนาโรงงานผลิตยาสมุนไพรให้ผ่านมาตรฐาน GMP PIC/S

๖. การประสานงานและสนับสนุนแหล่งเงินเพื่อใช้ในการปรับปรุงโรงงานเพื่อให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เช่น จัดหาเงินกู้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ในลักษณะดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย

๗. การสร้างโรงงานกลางเพื่อรับจ้างผลิตยา เครื่องสำอาง อาหารเสริม ผลิตภัณฑ์สุขภาพจากผู้ประกอบการที่ไม่สามารถปรับปรุงโรงงานของตนเองให้ผ่านเกณฑ์ GMP ได้ใน ๔ ภาค หรือมีการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน ซึ่งโรงงานกลางนี้จะต้องดำเนินงานในลักษณะการพัฒนางานวิจัยด้านกระบวนการเพื่อทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

๘. การพัฒนาตำรับยาสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพหรือมาตรฐานสูงขึ้น เช่น การสกัดยา เพื่อความสะดวกต่อผู้บริโภคและสามารถเทียบเคียงได้กับยาสมุนไพรจากต่างประเทศ

๙. การพัฒนาความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงพยาบาลในการทดสอบด้วยสมุนไพร โดยผ่านวิธีการ Clinical trial เพื่อให้มีการอ้างอิงสรรพคุณยาได้ โดยเฉพาะในกลุ่มบัญชียาหลักแห่งชาติ

๑๐. กำหนดให้มีจำนวนยาสมุนไพรเพิ่มเติม โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาตำรับยาแห่งชาติ (ถ้ามี)

๘.๓ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อทำการประชาสัมพันธ์ธุรกิจบริการสุขภาพแก่กลุ่มเป้าหมายหลัก ด้วยเครื่องมือหรือวิธีการสมัยใหม่

๒. เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาใช้บริการ

เป้าหมาย

แบ่งเป็นกลุ่มตลาดหลักและตลาดรอง โดยอิงประเทศเป้าหมายตามกระทรวงพาณิชย์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้

๑. การจัดงานมหกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย (Health tourism) เพื่อนำเสนอสินค้าและบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

๒. การเข้าร่วมงานประชาสัมพันธ์ในระดับโลก (Tradeshaw)

๓. การเข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติในประเทศ (Incoming mission)

๔. การจัดคณะผู้แทนระดับสูงภาครัฐ (Outgoing mission) เดินทางไปเจรจาการค้ากับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในต่างประเทศ โดยแบ่งเป็นกลุ่มตลาดหลักและตลาดใหม่

๕. การส่งเสริมธุรกิจสุขภาพเป็นกรณีพิเศษในตลาดใหม่ ด้วยการจัดทำ Thailand Exhibition และ Business Matching

๖. การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการชาวไทยไปดำเนินธุรกิจสุขภาพในต่างประเทศ (Internationalization)

๗. การพัฒนารูปแบบและคุณภาพของสินค้าบริการเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจสุขภาพของประเทศไทย

๘. การประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย ทั้งในรูป Air war และ Ground war

๙. การส่งเสริมภาพลักษณ์และช่องทางการตลาดการบริการทางการแพทย์แบบ Electronic Marketing

๙. การประเมินผล

ประกอบด้วยตัวชี้วัดเมื่อเสร็จสิ้นแผนยุทธศาสตร์ฯ ดังนี้

๙.๑ เป้าหมายของยุทธศาสตร์

ประเทศไทยมีรายได้จากการให้บริการสุขภาพเพิ่มขึ้นจากฐานข้อมูลเดิม (สัดส่วนใน GDP)

ร้อยละ ๒๐

๙.๒ ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์

การพัฒนาธุรกิจสุขภาพให้แก่ผู้รับบริการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีสัดส่วนรายได้จากผู้รับบริการชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นจากฐานข้อมูลเดิมร้อยละ ๒๐

๙.๓ ตัวชี้วัดระดับผลผลิต

๑. จำนวนผู้รับบริการชาวต่างชาติที่มาใช้บริการสุขภาพในประเทศไทย

๒. จำนวนสถานบริการสุขภาพ/สถานประกอบการ/โรงงาน ที่มีมาตรฐานในระดับสากล และได้รับรางวัลเกียรติยศในระดับนานาชาติ

๑๐. ขอบเขตและวิธีการดำเนินงาน

ใน พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ จะดำเนินการในทั่วประเทศและทั่วโลก ในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน และจะมีโครงการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานในจังหวัดท่องเที่ยวหรือกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพ โดยมีวิธีดำเนินงานตามกิจกรรมของยุทธศาสตร์ดังกล่าวเบื้องต้น

๑๑. งบประมาณและแหล่งที่มา

ประกอบด้วยงบประมาณรายปีและภาพรวม จำแนกหมวดรายจ่าย และสังกัด/หน่วยงานที่ชัดเจน โดยเป็นโครงการที่ไม่ผูกพันงบประมาณ และมีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ทันที รวม ๕ ปี งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๓,๑๓๑.๗๙๕ ล้านบาท (สามพันหนึ่งร้อยสามสิบเอ็ดล้านเจ็ดแสนเก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) จำแนกได้ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๕๓ รวม ๒๒๑.๙๗ ล้านบาท

พ.ศ. ๒๕๕๔ รวม ๖๒๙.๙๒ ล้านบาท

พ.ศ. ๒๕๕๕ รวม ๗๔๓.๙๒ ล้านบาท

พ.ศ. ๒๕๕๖ รวม ๗๕๓.๐๐ ล้านบาท

พ.ศ. ๒๕๕๗ รวม ๗๘๓.๐๐ ล้านบาท

๑๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กระทรวงสาธารณสุขในเบื้องต้น

๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ ผลทางด้านเศรษฐกิจ

๑. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจสุขภาพ ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจสุขภาพในระดับภูมิภาค และเป็นจุดหมายปลายทางของการใช้จ่ายด้านบริการสุขภาพของประชากรทั่วโลก สร้างเสริมรายได้เข้าสู่ประเทศด้วยศักยภาพที่ประเทศไทยมีอยู่จริงอย่างมั่นคง ยั่งยืนและพัฒนาต่อเนื่องได้อย่างก้าวหน้า

๒. พัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในระดับมหภาคจากการส่งออกสินค้าและบริการ รวมทั้งการสร้างรายได้จากการเข้ามาใช้บริการของชาวต่างชาติ และเศรษฐกิจระดับจุลภาคจากธุรกิจที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ควบคู่กันไป

๓. ส่งเสริมการกระจายการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ทั้งจากสินค้าทางการเกษตร ที่ถูกนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ และจากภาคบริการที่ประเทศไทยมีความสามารถเหนือคู่แข่งชั้น ได้รับการยอมรับและเป็นที่ต้องการของผู้รับบริการจากทั่วโลก

๔. สร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงด้านบริการสุขภาพวิถีไทยและส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมของการให้บริการแบบไทยที่สามารถพัฒนาเป็นสินค้าเพื่อการจำหน่ายและบริการ รวมทั้งปรากฏเป็นตราสัญลักษณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ได้

๑๓.๒ ผลทางด้านสังคม

๑. ส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมจากการมีสุขภาพที่ดีของประชาชนของประเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญ

๒. สร้างเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนจากการมีงานทำ มีสุขภาพที่ดี และมีความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อการสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

๓. สร้างเสริมภาพลักษณ์และวิถีชีวิตร่วมสมัยที่ประชาชนสามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านบริการสุขภาพควบคู่ไปกับศาสตร์และภูมิปัญญาที่ส่งเสริมการมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

๔. เสริมสร้างภาพลักษณ์สังคมไทยสุขภาพดีและมีความปลอดภัยจากภาวะโรคและความเจ็บป่วยต่าง ๆ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางสุขภาพระหว่างประเทศ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ